

ÎNCHEIERE

24 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Nina Vascan
Dumitru Mardari

examinând cererea de revizuire declarată de Direcția de Învățământ Soroca,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gîrbea Iulia
împotriva Direcției de Învățământ Soroca, intervenienți accesorii Consiliul raional
Soroca și Catruc Vasile cu privire la constatarea vinovăției civil delictuale a pârâtului
în producerea accidentului de muncă, obligarea pârâtului la achitarea indemnizației
unice pentru reducerea capacității de muncă, repararea venitului ratat prin
compensare viageră și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2021 prin care
s-a admis recursul declarat de Gîrbea Iulia, reprezentată de avocatul Codreanu
Dumitru, s-a casat decizia Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020 și s-a menținut
hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019,

c o n s t a ț ă :

La 09 aprilie 2019, Gîrbea Iulia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Direcției de Învățământ Soroca, intervenienți accesorii Consiliul raional
Soroca, Catruc Vasile, solicitând constatarea vinovăției civil delictuale a pârâtei în
producerea accidentului de muncă, obligarea pârâtei la achitarea indemnizației unice
pentru reducerea capacității de muncă, repararea venitului ratat prin compensație
viageră, repararea prejudiciului moral și restituirea cheltuielilor de judecată.

În motivare, a invocat că la 13 octombrie 2017, fiind salariată Direcției de
Învățământ Soroca, în calitate de însoțitor a elevilor, a suferit un accident de muncă
grav în urma căruia a fost încadrată în grad mediu de dizabilitate cu constatarea
reducerii capacității de muncă cu 55% pierdute.

Conform constatărilor procesului-verbal de cercetare a accidentului de muncă
și a sentinței Judecătoriei Soroca, din 14 mai 2018, rezultă că la 13 octombrie 2017
șoferul Catruc Vasile și el angajat al DÎ Soroca, deși a văzut că autobuzul care îl
conducea și în care se afla reclamanta, are probleme tehnice legate de portieră și frână
totuși a pornit în cursă.

La un moment dat a spus că i-a dispărut frâna și nu poate opri autobuzul.

Reclamanta a indicat că, în încercarea de a se salva a sărit din autobuz, lovindu-se, astfel a primit traume grave în urma cărora și-a pierdut 55% din capacitatea de muncă cu încadrarea în gradul mediu de dizabilitate.

Reclamanta solicită constatarea vinovăției civil-delictuale a Direcției de Învățământ Soroca pentru producerea accidentului de muncă grav produs cu reclamanta; încasarea indemnizație unice pentru accidentul de muncă în sumă de 308 000 lei; încasarea compensației lunare viagere pentru reducerea capacității de muncă în sumă de 1995,56 lei, sumă ce urmează a fi achitată din luna a X-a anul 2017; repararea prejudiciului moral prin încasarea sumei de 250000 lei; restituirea cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate și încasarea taxei de stat din contul pârâtului.

Prin hotărârea judecătorei Soroca, sediul Florești, din 17 octombrie 2019, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Gîrbea Iulia.

S-a încasat de la Direcția de Învățământ Soroca în beneficiul lui Gîrbea Iulia indemnizația unică pentru accident de muncă în sumă de 308000 lei.

S-a încasat de la Direcția de Învățământ Soroca în beneficiul lui Gîrbea Iulia compensația viageră pentru reducerea capacității de muncă în sumă de 1995,56 lei, lunar, începând cu 13 octombrie 2017 până la schimbarea situației.

S-a încasat de la Direcția de Învățământ Soroca în beneficiul lui Gîrbea Iulia prejudiciu moral în sumă de 150 000 lei.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Gîrbea Iulia, a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 13 noiembrie 2019 Direcția de Învățământ Soroca a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătorei Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020, a fost admis apelul declarat de Direcția de Învățământ Soroca.

S-a casat hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019 și s-a emis o hotărâre nouă prin care, cererea de chemare în judecată înaintată de Gîrbea Iulia către Direcția de Învățământ Soroca, intervenienți accesorii: Consiliul raional Soroca și Catruc Vasile, cu privire la constatarea vinovăției civil delictuale a pârâtului în producerea accidentului de muncă, obligarea pârâtului la achitarea indemnizației unice pentru reducerea capacității de muncă, repararea venitului ratat prin compensare viageră și repararea prejudiciului moral, s-a respins.

La 19 august 2020, Gîrbea Iulia, reprezentantă de avocatul Codreanu Dumitru, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2021 s-a admis recursul declarat de Gîrbea Iulia, reprezentată de avocatul Codreanu Dumitru, s-a casat decizia Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020 și s-a menținut hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019.

La 05 ianuarie 2021, Direcția de Învățământ Soroca a declarat cerere de revizuire prin care a solicitat casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2021, cu rejudecarea cauzei.

Cererea de revizuire a fost declarată în temeiul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În motivarea cererii a indicat că, Gîrbea Iulia a indus în eroare atât instanța cât și părțile la proces, privind procentul pierderii capacității de muncă 55%, deja în cadrul examinării cauzei în instanța de apel aceasta cunoștea faptul că i-a fost stabilit un alt procent al pierderii capacității de muncă, 45%, pentru perioada 11 ianuarie 2019-011 februarie 2020, dar a ascuns acest fapt, dovada fiind scrisoarea nr.926 din 02 decembrie 2020 a Consiliului Național pentru Determinarea Dezabilității și Capacității de Muncă.

Revizuentul a indicat că, în luna noiembrie 2019, Consiliul Raional Soroca a solicitat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, verificarea corectitudinii stabilirii gradului de dizabilitate și procentului pierderii capacității de muncă -55% ca urmare a accidentului rutier, acordat Doamnei Gîrbea Iulia.

Potrivit răspunsului nr. 01/6896 din 06 decembrie 2019 a comunicat că va întreprinde măsurile necesare pentru efectuarea controlului pe marginea cazului dat.

Astfel, la 17 decembrie 2019 dosarul Iuliei Gîrbea a fost examinat repetat în mod de control de către Serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate, care a decis confirmarea gradului mediu de dizabilitate pentru perioada 11 ianuarie 2019 – 01 februarie 2020, procentul pierderii capacității de muncă însă a fost schimbat din 55 în 45%, însă Consiliul Raional Soroca nu a fost înștiințat privind stabilirea unui alt procent, cunoscând despre faptul dat abia la 02 decembrie 2020 când a solicitat din nou Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, verificarea corectitudinii stabilirii gradului de dizabilitate și procentului pierderii capacității de muncă ca urmare a accidentului rutier, acordat doamnei Gîrbea Iulia.

Consiliul Raional Soroca s-a adresat și către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Soroca în vederea obținerii informației privind stabilirea gradului de dizabilitate și procentului pierderii capacității de muncă acordat doamnei Gîrbea Iulia, însă nu a obținut informația solicitată, Casa Teritorială făcând referire la Legea privind datelor cu caracter personal.

Revizuentul a indicat că, după emiterea deciziei din 21 octombrie 2020 a constatat faptul că doamnei Gîrbea Iulia i s-a stabilit procentul pierderii capacității de muncă 45%. Acest fapt descoperit se confirmă prin scrisoarea nr.926 din 02 decembrie 2020 a Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

Astfel, Gîrbea Iulia nu a avut procentul pierderii capacității de muncă 55 % niciodată, fapt despre care cu bună știință a ascuns acest fapt în timpul examinării dosarului, iar despre pierderea capacității de muncă de 45% a aflat la 02 decembrie 2020.

Analizând, argumentele invocate în cererea de revizuire, Colegiul consideră cererea de revizuire neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului.

Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Potrivit art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, unul din aspectele fundamentale a supremației legii este principiul securității raporturilor juridice, care instituie, printre altele, în cazul în care instanțele judecătorești au stabilit definitiv o chestiune, hotărârea lor nu ar trebui pusă la îndoială (a se vedea *Brumărescu versus România* [MC], nr. 28342/95, para. 61, CEDO 1999- VII, și *Roșca versus Moldova*, nr. 6267/02, para. 24, 22 martie 2005).

Se impune respectarea principiul *res judicata*. Soluția definitivă a unei instanțe judecătorești nu poate fi repusă în discuție ulterior, procesul soluționat definitiv nu mai poate fi redeschis pentru a se proceda la o nouă examinare a cauzei (CtEDO, *Brumărescu c. României*, 1999, para. 61, *Roșca c. Moldovei*, 2005, para. 24).

Acest principiu instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză.

Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat, și simpla eventualitate de existență a două opinii asupra subiectului nu constituie un temei pentru reexaminare.

Ca circumstanță de revizuire revizuitul a învederat scrisoarea nr.926 din 02 decembrie 2020 a Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă prin care s-a constatat faptul că doamnei Gîrbea Iulia i s-a stabilit procentul pierderii capacității de muncă 45%.

Astfel a invocat, în esență, că la examinarea cauzei în instanța de recurs Gîrbea Iulia a ascuns procentul pierderii capacității de muncă, după accidentul de muncă, produs la 13 octombrie 2017.

Instanța de recurs reiterează că, la data adoptării hotărârii primei instanțe, 17 octombrie 2019, potrivit certificatului privind procentul pierderii capacității de muncă ca urmare a accidentului de muncă sau a bolii profesionale eliberat la 31 ianuarie 2019, procentul pierderii capacității de muncă, era 55 %.

Faptul că, la 17 decembrie 2019, s-a decis confirmarea gardului mediu de dizabilitate pentru perioada 11 ianuarie 2019-01 decembrie 2020, procentul pierderii capacității de muncă de 45%, această informație nu poate avea efect pentru situația constată la data pronunțării hotărârii judecătorești.

Or, faptele stabilite prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2021, se răsfrâng asupra principiului puterii lucrului judecat, iar revizuirea hotărârii duce la încălcarea acestui principiu.

La caz, prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă nu este temei de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 octombrie 2012.

Revizuirea este o cale de atac care urmărește înlăturarea unor erori judiciare și poate fi promovată exclusiv în situațiile în care s-au descoperit fapte sau împrejurări noi și necunoscute de instanță la soluționarea cauzei.

Din analiza acestor condiții de admisibilitate rezultă că, sfera de aplicare a revizuirii pentru înscrieri noi este foarte limitată.

Scrisoarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr.926 din 02 decembrie 2020 prin care s-a constatat faptul că doamnei Gîrbea Iulia i s-a stabilit procentul pierderii capacității de muncă 45%, nu este o circumstanță care nu a putut fi descoperită în timpul judecării cauzei, aceasta fiind emisă ulterior judecării prezentei cauzei civile.

Din probele anexate la dosar instanța a reținut că, la momentul examinării procentul pierderii capacității de muncă a Iuliei Gîrbea era de 55%.

În speță, nu sunt întrunite cumulativ celelalte condiții de admisibilitate a revizuirii impuse de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, dar și de jurisprudența CEDO, care impune ca desființarea unei hotărâri judecătorești intrate în puterea lucrului judecat să nu poată interveni decât pentru „defecte fundamentale” ale hotărârii, care au devenit cunoscute instanței numai după terminarea procesului.

CEDO a apreciat că, reprezintă defect fundamental, care justifică revizuirea unei hotărâri intrate în puterea lucrului judecat, numai „circumstanțele nou descoperite”, iar nu „circumstanțele noi”.

Circumstanțele care au legătură cu cazul, existaseră în cursul procesului și nu fuseseră dezvăluite judecătorului, devenind cunoscute numai după terminarea procesului, sunt „nou descoperite”, în timp ce circumstanțele care privesc cazul dar au luat naștere după proces sunt „noi”.

Astfel, Scrisoarea Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr.926 din 02 decembrie 2020, nu reprezintă un asemenea defect fundamental și nu justifică desființarea unei hotărâri judecătorești intrate în puterea lucrului judecat și nici circumstanțele nou descoperite, dar circumstanțele noi care au luat naștere după finalizarea procesului de judecată.

Colegiul reține că, la judecarea cauzei în fond pârâtul a avut posibilitatea de a obține probe noi cu privire la procentul capacității de muncă a Iuliei Gîrbea, iar dovada efectuării unor diligențe pentru obținerea acestor probe și nici a faptului că pe toată această perioadă a fost împiedicat dintr-o cauză mai presus de voința sa, să le obțină în soluționarea recursului, lipsa unui comportament diligent nefiind imputabilă instanței de recurs sau părții adverse.

Competența Curții Supreme este de a corecta lacunele în drept și omisiunile justiției și nici într-un caz de a efectua o reexaminare.

Potrivit par. 64 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 01 martie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a punctului 118 al Art. I din Legea nr. 155 din 5 iulie 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, a conturat astfel, principiul securității juridice presupune ca statul să depună diligențe pentru a putea fi identificate procedurile judiciare conexe și să interzică redeschiderea unor noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă.

În Hotărârea nr.16 din 25 iunie 2013, Curtea Constituțională a statuat că problema esențială în reglementarea corectă a căilor de atac extraordinare constă în găsirea unor ”ipoteze de mijloc”, care să împace ambele cerințe, pe de o parte,

principiul autorității de lucru judecat și, pe de altă parte, necesitatea pronunțării unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate.

Așadar, este necesară identificarea unor ipoteze mediane care să asigure respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice.

În speță, argumentele din cererea de revizuire se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către instanța de recurs, după pronunțarea altei hotărâri judecătorești și nicidecum nu relevă prin prisma art. 449 Codul de procedură civilă temeiuri legale ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Revizuirea fiind o cale extraordinară de atac, dispozițiile legale care o reglementează sunt de strictă interpretare, astfel că exercitarea ei nu poate avea loc decât în cazurile și condițiile prevăzute în mod expres de lege, respectiv art.449 din Codul de procedură civilă.

Astfel, Colegiul remarcă că admiterea cererii de revizuire, în sensul formulat, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

Având în vedere că, nu există motive de nelegalitate sau netemeinicie a deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2020, cererea de revizuire depusă de Direcția de Învățământ Soroca urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiului Civil Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Direcția de Învățământ Soroca împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2020.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Nina Vascan

Dumitru Mardari

